

УДК 342.25.84

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.1.22>

МОДЕЛІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В АНГЛІЇ ТА ІСПАНІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Татаренко Г.В.,

*кандидат юридичних наук, професор,**професор кафедри публічного та приватного права**Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля*

ORCID: 0000-0001-6291-4455

Татаренко Г.В. Моделі місцевого самоврядування в Англії та Іспанії: порівняльний аспект.

У вітчизняній муніципальній науці сформувалися тези про існування декількох основних муніципальних систем у світі. Зокрема, англо-саксонська, романо-германська (континентальна) та іберійська. Разом з тим, науковці ще виділяють скандинавську, північно-європейську, південно-європейську, центрально-європейську тощо. При цьому національна муніципальна наука не містить доволі широкого каталогу досліджень організації місцевого самоврядування країн Західної і Південної Європи. В тому числі актуалізації відповідних досліджень по конкретним країнам також бракує.

Українська реформа децентралізації і територіальної організації влади навіть в умовах воєнного стану, хоч і повільно, але продовжує свій рух. Окремим стимулом у розвитку муніципальної влади є наш євроінтеграційний вектор. І в цій частині робота рухається чималими темпами. Тому актуальність дослідження особливостей моделей місцевого самоврядування в зарубіжних країнах є як ніколи на часі. Більш того, європейське майбутнє України напряму залежатиме від розвитку територіальної організації публічної влади на місцях. Тому подальша розбудова і удосконалення вітчизняної моделі місцевого самоврядування є одним із першочергових завдань держави. Цим і обумовлена обрана тематика і відповідні країни.

В даній статті ми аналізуємо дві системи місцевого самоврядування, в Англії та Іспанії. На прикладі вказаних країн досліджено особливості північноєвропейської і південноєвропейської моделі муніципального управління. В роботі висвітлені історичні аспекти формування місцевої влади на теренах досліджуваних країн. Разом з тим, стаття комплексно характеризує особливості муніципальних систем Англії та Іспанії, в тому числі, використовуючи порівняльну методологію.

Окремий фокус в науковому доробку присвячено статусу мера. Зокрема, зацентровано, що в Англії повноваження і роль мера залежить від територіальних особливостей, і в цій країні мер може отримувати мандат як від громади, так і від ради, окрім цього рада може найняти менеджера. В Іспанії ситуація дещо інша і більш однорідна. Мер є однозначним політичним лідером, обирається радою, і має чималу компетенцію.

Ключові слова: місцеве самоврядування, Англія, Іспанія, децентралізація, муніципальна система, моделі місцевого самоврядування, мер, рада, муніципалітет.

Tatarenko G.V. Models of local self-government in England and Spain: a comparative aspect.

In domestic municipal science, theses have been formed about the existence of several main municipal systems in the world. In particular, Anglo-Saxon, Romano-Germanic (continental) and Iberian. At the same time, scientists still distinguish Scandinavian, Northern European, Southern European, Central European, etc. At the same time, national municipal science does not contain a sufficiently wide catalog of research on the organization of local self-government in Western and Southern European countries. Including the actualization of relevant research on specific countries is also lacking.

The Ukrainian reform of decentralization and territorial organization of power, even under martial law, albeit slowly, continues its movement. A separate stimulus in the development of municipal power is our European integration vector. And in this part, work is moving at a considerable pace. Therefore, the relevance of research on the features of local self-government models in foreign countries is more timely than ever. Moreover, the European future of Ukraine will directly depend on the development of the territorial organization of public authorities at the local level. Therefore, the further development and improvement of the domestic model of local self-government is one of the priority tasks of the state. This is the reason for the chosen topic and the relevant countries.

In this article, we analyze two systems of local self-government, in England and Spain. Using the example of these countries, the features of the Northern European and Southern European models of

municipal governance are studied. The work highlights the historical aspects of the formation of local government in the territories of the countries under study. At the same time, the article comprehensively characterizes the features of the municipal systems of England and Spain, including using comparative methodology.

A separate focus in the scientific work is devoted to the status of the mayor. In particular, it is emphasized that in England the powers and role of the mayor depend on territorial features, and in this country the mayor can receive a mandate from both the community and the council, in addition, the council can hire a manager. In Spain, the situation is somewhat different and more homogeneous. The mayor is a clear political leader, elected by the council, and has considerable authority.

Key words: local government, England, Spain, decentralization, municipal system, models of local government, mayor, council, municipality.

Постановка проблеми. Місцевий рівень публічної влади має вирішальне значення для розвитку демократії, оскільки є головним каналом зв'язку між народом і владою. В унітарній системі влада передається центральним урядом місцевим органам влади, але ці делеговані повноваження можуть бути відкликані центром і не можуть використовуватися всупереч центральному політичному курсу.

У федеративній системі влада розподілена між федеральним урядом, урядом суб'єкта федерації і органами місцевого самоврядування. На практиці відносини в основному складаються між державним чи урядом регіону з одного боку та місцевим самоврядуванням, з іншого боку, тому що (конституційно) місцеве самоврядування зазвичай створюється в рамках конституційних повноважень державних або регіональних органів влади. В будь-якій політичній системі, місцеве самоврядування утворилося для того, щоб "розвантажити" функції центрального уряду, а також надавати послуги, які є місцевими за своєю природою, але ще й забезпечують певний рівень місцевого самоврядування і контролю.

Подальший євроінтеграційний вектор розвитку України буде супроводжуватися, в тому числі, необхідністю вивчення і використання досвіду організації публічного врядування, зокрема, на місцевому рівні розвинутих країн Європи. В даній роботі увага зосереджена на Англії та Іспанії, як прикладах північного і південного моделей організації муніципальної влади.

Головна мета цієї статті – представити приклади різних структур і моделей місцевої демократії в європейських країнах, які мають різні територіальні та функціональні типи місцевого самоврядування. Ми аналізуємо та порівнюємо місцеве самоврядування Англії як представника північного типу, місцеве самоврядування Іспанії як представника південного типу. Крім того, досліджуємо питання, пов'язані з місцевою демократією, з особливим акцентом на виборність мерів та чисельність місцевих рад.

Стан опрацювання проблематики. Вивченням практики організації муніципальної влади на європейських теренах займалася ціла низка вітчизняних вчених. Зокрема, О.В. Батанов, І.І. Бодрова, М.О. Лендъел, В.В. Попко, С.Г. Серьогіна, О.М. Чернеженко, А.С. Чиркін тощо. Разом з тим, вітчизняна наука потребує постійного оновлення і актуалізації досліджень, в тому числі, у сфері порівняльного муніципального права.

Дана робота має на меті зробити внесок у наукову дискусію шляхом порівняльного аналізу двох країн (Англії та Іспанії), які належать до різних територіальних та функціональних типів (північноєвропейський, південноєвропейський). Автор аналізує проблеми місцевої демократії, приділяє особливу увагу способам обрання мерів та чисельності місцевих рад, а також розглядає дебати навколо цих проблем в обраних країнах. Разом з тим, в роботі висвітлені системи місцевого самоврядування та суперечки всередині країн щодо аспектів муніципального самоврядування та демократії.

Виклад основного матеріалу. В усьому світі існують чималі відмінності між моделями місцевого самоврядування, навіть в межах Європи є велике розмаїття систем місцевого самоврядування та форма місцевої демократії. Основна ідея типологій полягає в тому, що між цими показниками існує взаємозв'язок. До прикладу північноєвропейські системи характеризуються децентралізацією функцій, високим ступенем свободи дій і низьким доступом місцевих політиків до центрального уряду, в той час як у південноєвропейських системах місцеві політики можуть мати доволі сильний вплив на центральний уряд, але представляють політично слабкі муніципалітети.

Сучасна територіальна організація країн Європи є дуже різноманітною як на державному і регіональному рівнях, так і на субнаціональному. За особливостями територіального устрою країни європейського континенту можна розділити на три основні категорії: країни є федеративними державами (Австрія, Бельгія та Німеччина), регіоналізовані держави з квазіфедеративним устроєм (Італія та Іспанія), решта – унітарні держави, хоча деякі з них мають асиметричну форму органі-

зації (Португалія, Велика Британія). Незважаючи на різний територіальний устрій, усі три країни сформували місцеві органи влади, які мають один, два або три рівні публічного врядування, залежно від країни.

Становлення муніципальної влади в Англії та Іспанії.

Англійське місцеве самоврядування організаційно різноманітне і, з традиційних та політичних причин. В окремих частинах Англії існує або дворівневі структури – тобто окружні та районні рад, або унітарні системи, де всі послуги та функції надаються однією радою, яка існує як у напівсільській, так і в міській місцевості. Крім того існують парафії, які є меншими одиницями місцевого самоврядування, дуже відмінними від районних, окружних та унітарних рад.

Деякі елементи цієї структури можна простежити до устрою, що існував до нормандського завоювання, який розвинувся з англосаксонських сотень, містечок та графств. Сучасне демократичне місцеве самоврядування в Англії почало розвиватися з прийняттям Закону “Про муніципальні корпорації” 1835 року [9], а подальша демократизація відбулася у 1880-х роках. Наприкінці 1960-х років планувалося розробити план створення 60 однорівневих рад по всій країні, але новий консервативний уряд змінив цю пропозицію на впровадження дворівневої структури на рівні країни та районів. Нинішня форма місцевого самоврядування в Англії була запроваджена Законом “Про місцеве самоврядування” 1972 року, який скоротив кількість окружних рад в Англії з 58 до 47, а кількість районних рад – з 1249 до 333 [5].

Подальше законодавство ще більше скоротило кількість окружних рад до 34, а кількість районних рад – до 238. Було створено 6 округів з 36 районами, щоб охопити основні агломерації країни. Ці округи, а також Рада Великого Лондона, були скасовані Законом “Про місцеве самоврядування” в 1985 році. Відтоді ці великі міські регіони країни представлені однорівневою системою [1, с. 486].

Рада Великого Лондона була замінена Лондонською асамблеєю, що складалася з 25 членів, і безпосередньо обраним мером Лондона відповідно до Закону “Про Великий Лондон” 1999 року [2]. Ці нові органи існують поряд з 32 лондонськими районами, створеними в 1965 році одночасно з Радою Великого Лондона. На додаток до дворівневої структури місцевого самоврядування, яка охоплює більшу частину Англії (після скасування метрополітичних округів і Ради Великого Лондона, метрополії і лондонські райони стали де-факто унітарними радами), існує 55 унітарних органів влади, створених відповідно до Закону “Про місцеве самоврядування” 1992 року [6].

Іспанія. Після смерті Франко в 1975 році, в Іспанії постало питання про те, як створити конституцію, яка могла б перетворити унітарну і централізовану державу на політично децентралізовану і сучасну демократичну державу. Відтоді Конституція 1978 року запровадила формування іспанської держави з асиметричною децентралізацією.

На першому етапі розвитку (1979–1981 рр.), Статути Автономії були надані історичним спільнотам – країні Басків і Каталонії (1979 р.); Галісії (1981 р.); і Андалусії (1981 р.). На цьому етапі були підписані угоди про автономію 1981 року, які визначили карту автономних громад і шлях до автономії для кожного з них, а також організаційну структуру, єдину для всіх автономних громад (Законодавчі збори, Урядова рада та Президент), з кінцевою датою завершення процесу – 1 лютого 1983 року. На другому етапі (1981–1992 рр.) карта автономних громад була поступово доповнена 17 окремими автономними громадами, які були утворені за допомогою різних процесів і методів, передбачених Конституцією. На третьому етапі (1992–1996 рр.) були підписані Автономні Угоди 1992 року, які в рівній мірі надали повноваження та обов’язки певним автономним громадам через реформування їхніх статутів про автономію. На цьому етапі відбулась реформа Іспанського Сенату з метою збільшення його територіального представництва. Нарешті, в 1994 році була створена Генеральна комісія з питань автономних громад, яка об’єднала сенаторів і представників національних урядів і урядів автономних громад, які можуть виступати на її сесіях і вимагати скликання засідання. У 1995 році, коли Сеута і Мелілья стали автономними містами, процес автономізації був завершений з точки зору карти автономних громад [10, с. 60–62].

Щодо статусу мера в Англії та Іспанії.

Англія. Закон “Про місцеве самоврядування” від 2000 року радикально трансформував структуру прийняття політичних рішень в органах місцевого самоврядування. А розділ II Закону вимагав від усіх рад з населенням понад 85 000 осіб запровадити одну з трьох виконавчих схем прийняття політичних рішень [7]. Закон передбачав три варіанти виконавчих органів місцевого самоврядування, а саме:

1) безпосередньо обраний мер і кабінет, 2) мер і керуючий справами ради (цей варіант було вилучено Законом “Про місцеве самоврядування та участь громадськості в охороні здоров’я” 2007 року), і 3) обраний радою мер і кабінет [1, с. 490].

Переважна більшість рад надала перевагу варіанту непрямого обрання голови та кабінету, що не дивно, оскільки цей варіант найменше змінює існуючі практики та структури і зберігає право

депутатів обирати місцевих лідерів. Тут рада, а насправді група правлячої партії, обирає одного зі своїх членів на посаду голови. Кабінет міністрів у складі до дев'яти депутатів (плюс голова ради) формується, знову ж таки, як правило, з представників партійної групи більшості, за винятком випадків, коли рада не має повного контролю. Голова і кабінет формують політичну виконавчу владу ради. Ця система не відрізняється від тієї, що існувала до прийняття закону 2000 року, коли правляча група забезпечувала призначення головою ради свого лідера, а потім обирала зі свого складу голів та заступників голів комітетів. Основна відмінність полягає в тому, що, починаючи з Закону 2000 року, окремі члени ради можуть делегувати повноваження щодо прийняття рішень безпосередньо їм - так само, як і міністрам уряду.

Прямо обраний міський голова є політичним головою ради, але, на відміну від голови ради, його обирають усі виборці, які проживають на території громади. Існує два способи запровадження посади обраного мера через виконавчі органи ради:

1) референдум проводиться після збору петиції, підписаної 5% місцевих жителів, які проголосували «за», після чого протягом шести місяців мають бути проведені вибори мера, або 2) сесія ради може проголосувати за введення виборного мера – без проведення референдуму.

Багато дебатів було зосереджено на питанні прямого обрання мера - політичної посади, яка дуже відрізняється від нинішньої церемоніальної посади мера, який головує на засіданнях ради. Незважаючи на те, що багато депутатів скаржаться на те, що посада мера повинна запобігати концентрації влади в руках однієї особи, реальність відрізняється від того, про що часто говорять. Прямо обраний мер має в цілому схожі повноваження з повноваженнями непрямо обраного лідера. Обраний мер обирається всіма виборцями на території ради, а не лише депутатами, і, таким чином, має прямий виборчий мандат, який є набагато потужнішим і легітимним, ніж непрямий мандат, наданий голові ради його колегами-депутатами. Прямо обраний мер обирається за допомогою системи додаткового голосування, коли виборці ставлять хрестик у колонці з першими та другими кандидатами навпроти двох кандидатів, яким вони надають перевагу [11, с. 47-48].

Після першого підрахунку голосів, якщо жоден з кандидатів не отримує п'ятдесят відсотків голосів виборців, всі кандидати, крім двох перших, вибувають, а голоси, віддані за другого кандидата, перерозподіляються між кандидатами, що залишилися.

Запровадження прямих виборів міських голів призвело до появи дуже помітного місцевого політичного голови ради, відповідального за забезпечення політичного керівництва, розробку політичної програми ради, підготовку бюджету ради та ухвалення виконавчих рішень. Пряме обрання мерів на перший погляд здається радикальною зміною для місцевого самоврядування, але мери та ради, в яких вони працюють, не отримали жодних нових повноважень, які б чітко відрізняли їх та їхні ради від будь-яких інших рад того ж типу, які не є мерами. Таким чином, різниця полягає не стільки у повноваженнях мера, скільки в тому, як вони отримують цю посаду, і тут рішення приймають виборці, а не декілька депутатів від правлячої групи в раді [1, с. 496].

З 2000 по жовтень 2016 року в Англії було проведено 53 референдуми щодо мерів міст, з яких лише 16 отримали позитивний результат. Ця цифра включає десять референдумів в англійських містах у травні 2012 року. Дві ради – Сток і Хартлпул – згодом ліквідували посаду мера, обраного прямим голосуванням, і повернулися до системи з непрямим обранням голови ради. Однак дві ради - Ліверпуля і Лестера - вирішили запровадити виборного мера відповідно до повноважень, наданих Законом про місцеве самоврядування та участь громадськості в охороні здоров'я 2007 року, який дозволив радам, після прийняття рішення більшістю у дві третини голосів депутатів, затвердити виборного мера без проведення місцевого референдуму. Після першого туру виборів міського голови у 2002 році стало зрозуміло, що виборці принаймні в половині випадків скористалися можливістю, яку їм надали нові правила, щоб відхилити кандидатів від політичних партій, і часто від партій, які тривалий час контролювали раду. З того часу політичні партії повернули собі позиції на виборах міських голів, і в 2016 році лише два мери були незалежними. Загалом, з 352 англійських рад лише 16, за винятком Лондона, очолює безпосередньо обраний мер [1, с. 501].

Іспанія. Іспанські мери (alcades) протягом десятиліть відіграють ефективну керівну роль і є сильними та помітними місцевими лідерами. Деякі вчені навіть використовують конструкцію "президентство іспанських мерів" [11, с. 66]. Порівняльні дослідження називають їх одними з найсильніших мерів у Європі, а в одному з них вони були віднесені до категорії «безпосередньо обраних мерів». Іспанські мери, однак, обираються непрямим голосуванням, і лише ті кандидати, які очолюють партійні списки, можуть стати мерами [4, с. 26-27].

Хоча коаліції між меншими партіями, які підтримують мера, можливі, мер, як правило, очолює найбільшу партійну групу обраних депутатів, і ця партія в більшості випадків має або більшість голосів, або є партією, за яку найбільше проголосували виборці.

Місцеві вибори виглядають як змагання між кандидатами на посаду мера, а не між партійними списками кандидатів у депутати місцевої ради. Кампанії є дуже персоналізованими і зосереджені на головах списків, тобто лише на тих кандидатах, які можуть стати мерами. Хоча формально обрання міського голови знаходиться в руках депутатів ради (в реальності – політичних партій), той факт, що лише голова списку може зайняти посаду міського голови, дає виборцям можливість контролювати процес обрання міського голови. Легітимність, необхідна для зайняття посади мера, також посилюється тим фактом, що участь у виборах в Іспанії є високою.

Законодавство визначає міського голову як голову муніципальної корпорації, і в умовах, коли повноваження і вплив призначених посадовців ради є відносно слабкими, він здійснює загальний політичний та адміністративний контроль над бюрократичним апаратом ради. Міський голова має формальне право призначати заступників міського голови та членів правління, а також визначає повний порядок денний ради. Чітко визначена ієрархія в муніципалітеті сприяє підвищенню ефективності процесу прийняття рішень та реалізації пріоритетів політики. Міський голова має загальне керівництво і підтримку урядової команди у прийнятті рішень, більше, ніж багато інших європейських мерів. В іспанському випадку концентрація влади розглядається (досить небезпечно) як перевага, що дозволяє меру реалізовувати передвиборчу програму партії. Окрім внутрішньої діяльності муніципалітету, мер виконує і представницьку функцію [3, 8, с. 75-76].

З моменту переходу до демократії іспанські мери є центральними фігурами в місцевому управлінні та політиці на своїх територіях, незважаючи на те, що вони очолюють муніципалітети з обмеженими повноваженнями. Як очільники міст вони мають повну легітимність, а їхній непрямий статус не заважає їм мати значний вплив на місцеве управління. На додаток до формальних прерогатив, наданих законом, їхній впливовості додає дуже персоналізована культура лідерства та лояльність до партії з боку радників. Ці неформальні правила є важливими для збереження сильної позиції мера. Статусність посади мера є чіткою рисою іспанської системи, і мер, безсумнівно, є політичним лідером муніципалітету [10, с. 58]

Представницькі органи місцевого самоврядування в Англії та Іспанії.

У більшій частині Англії є два рівні (графство та округ), і повноваження розподілені між ними. Окружні ради охоплюють всю територію округу і надають близько вісімдесяти відсотків послуг. У межах округу є кілька районних рад, які займають меншу територію та надають більше місцевих послуг. Однак Лондон, інші мегаполіси та деякі частини Англії функціонують за однорівневою структурою ради [4, с. 33].

Всього в Англії існує п'ять можливих типів місцевої ради.

Це: окружні ради, які охоплюють весь округ і надають вісімдесят відсотків послуг у цих районах, включаючи служби у справах дітей та соціальну допомогу дорослим.

Районні ради – які охоплюють меншу територію в межах округу, надаючи більше місцевих послуг (таких як житло, місцеве планування, відходи та дозвілля, але не послуги для дітей чи соціальна допомога дорослим). Їх називають районними (borough) міська територія у Великій Британії, об'єднана з метою самоврядування.

Унітарна рада – стосується лише одного рівня місцевого самоврядування, відповідального за всі місцеві послуги, також може називатися радою (наприклад, Рада Медвея), міською радою (наприклад, Ноттінгемська міська рада) або радою району (наприклад, Рада району Редінг). Райони Лондона – де кожен з 32 районів є унітарним органом влади.

Столичні округи – фактично унітарні органи влади, назва яких є пережитком минулих організаційних домовленостей. Їх можна назвати столичними районами або міськими радами [1, с. 505-506].

В Англії налічується 352 основних рад (27 рад графств, 201 окружних рад, 32 райони Лондона, 55 унітарних органів влади. Крім того, є дві ради Sui міста Лондона і островів Сіллі. По всій Англії налічується близько 18 000 депутатів, які обираються за мажоритарною системою простої більшості.

В Іспанії колективним органом прийняття рішень (місцевою радою) для муніципалітетів є "pleno". До складу місцевої ради входять обрані радники, а очолюється рада мером (alcalde).

Члени місцевої ради обираються безпосередньо на основі загального виборчого права за пропорційною виборчою системою закритих списків, при цьому в кожній місцевій раді застосовується поріг у п'ять відсотків виборців. Партії, які не досягли прохідного бар'єру, не враховуються при розподілі мандатів. Депутати муніципалітетів з населенням менше 250 жителів обираються за відкритим списком, при цьому виборці голосують за окремих кандидатів, а не за партії. Рада обирається кожні чотири роки і не може бути розпущена. Не обмежена кількість разів можуть бути переобрані депутати. У разі смерті, відставки або звільнення її замінює наступна особа у виборчому списку політичної партії; Тому проміжних виборів немає. Рада має збиратися на сесію не рідше одного разу на три місяці. Скликати позачергові сесії може або мер, або чверть усіх депутатів.

Чисельність населення муніципалітету визначає кількість членів ради, а саме: менше 100 жителів: 3 депутати; 100–250: 5 представників; 251–1000: 7 представників; 1001–2000: 9 представників; 2001–5000: 11 представників; 5001–10 000: 13 представників; 10 001–20 000: 17 представників; 20 001–50 000: 21 представників; 50 001–100 000: 25 представників; Понад 100 001: + 1 на 100 000 жителів [10, с. 80-81].

Висновки. Як бачимо, законодавча основа самоврядування на теренах Англії бере свій початок з першої половини XIX століття. І впродовж віків неодноразово змінювалося. Як наслідок, в англійській муніципальній системі утворилося декілька моделей муніципального управління, в залежності від ролі мера і представницького органу. При цьому не завжди саме меру належить більшість повноважень. В свою чергу, в Іспанії традиційно склалося, що мер є головною посадовою особою муніципалітету, разом з тим він отримує мандат не від громади, а від депутатів. І це є певним свідченням політичного консенсусу.

Муніципальні системи досліджуваних країн виникли та розвинулися з різних традицій місцевого самоврядування, з північними та південними типологіями та історичними особливостями. Аналіз моделей місцевого самоврядування Англії та Іспанії надає можливість зазначити, що існують три основні компоненти місцевих політичних систем, які перетинають системи та національні/історичні умови. По-перше, повноваження щодо прийняття рішень надаються місцевим виборним посадовим особам, щоб вони могли виконувати основні функції та представляти переваги громадян у процесі прийняття рішень. По-друге, існують політичні, управлінські, економічні, фінансові, соціальні та технологічні стимули, які заохочують місцевих політичних лідерів представляти своїх виборців. По-третє, існують механізми, які притягують місцеву владу та її обраних і невиборних посадових осіб до відповідальності за належне використання своїх ролей і повноважень у прийнятті рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Copus, C. (2018) Chapter 21: Local government, In: Jones, B., Norton, P. & Daddow, O. (eds.) *Politics UK* (Ninth Edition) (Oxon and New York: Routledge), pp. 484–510.
2. Greater London Authority Act 1999. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1999/29/contents>.
3. Law 7/1985, of April 2, Regulating the Bases of the Local Regime, URL: <https://www.boe.es/eli/es/l/1985/04/02/7/con#primera>.
4. Heinelt, H. & Hlepas, N.-K. (2016) Typologies of Local Government Systems, In: Bäck, H., Heinelt, H. & Magnier, A. (eds.) *The European Mayor, Political Leaders in the Changing Context of Local Democracy* (Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften), pp. 21–42.
5. Local Government Act 1972. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1972/70/contents>.
6. Local Government Act 1992. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1992/19/contents>.
7. Local Government Act 2000 URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/22/contents>.
8. Magre, J. & Bertrana, X. (2015) Municipal Presidentialism and Democratic Consolidation in Spain', In: Berg, E. & Rao, E. (eds.) *Transforming Local Political Leadership* (Basingstoke: Palgrave), pp. 73–84.
9. Municipal Corporations Act 1882 URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Vict/4546/50/part/XIII/enacted?timeline=true&view=plain>.
10. Nivero de Jaime, G. (2019) Spain, A Model of Local and Regional Government, Balancing Democracy, Identity and Efficiency: Changes in local and regional structures in Europe (Brussels and Paris: Council of European Municipalities and Regions) pp. 56–84.
11. Wollmann, H. (2019) Local Government Reforms in (Seven) European Countries: Between Convergent and Divergent, Conflicting and Complementary Developments, *Local Government Studies*, 38(1), pp. 41–70.